

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ (ΥΚΕ)**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Οι βασικές επιδιώξεις των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας είναι:

- Παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες για διασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και προώθηση της ενεργοποίησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων πολιτών.
- Διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά καθώς και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο πολιτικών για την οικογένεια.
- Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Εθελοντικές Οργανώσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, ή επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας.
- Θέματα που αφορούν τις Κρατικές Ιδρυματικές Υπηρεσίες και Δημερεύουσα Φροντίδα.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ως και των μέσων και εργαλείων για επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων τους.

Για την επίτευξη των επιδιώξεων αυτών, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προχώρησαν στην υλοποίηση διαφόρων στόχων, όπως αυτοί φαίνονται στο κείμενο που ακολουθεί.

ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2017**1. Παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες για διασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και προώθηση της ενεργοποίησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων πολιτών.****1.1. Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας**

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τον περί «Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα Περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου του 2014 (αρ. 2) έως 2015», είναι ο αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή του άρθρου 10(2) του Νόμου που αφορά στις ανάγκες φροντίδας.

Με σχετικό Διάταγμα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Κ.Δ.Π. 162/2016), εκδόθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το «Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας», σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ατόμων που μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου μέσα από την επιδότηση των διαπιστωμένων αναγκών τους για υπηρεσίες φροντίδας. Στο εν λόγω Σχέδιο μπορούν να ενταχθούν όσοι μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή/και τα μέλη της οικογενειακής τους μονάδας.

Στα πλαίσια του Σχεδίου καλύπτονται υπηρεσίες φροντίδας οι οποίες ανάλογα με την ανάγκη του ατόμου αντιστοιχούν σε υπηρεσίες:

1. κατ' οίκον φροντίδας
2. ιδρυματικής φροντίδας
3. ημερήσιας φροντίδας
4. φροντίδας ανάπαυλας
5. παιδικής φροντίδας

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 4.1: Αριθμός Αιτημάτων για Επιδότηση Φροντίδας - 2017

Επαρχία	Αιτήματα που λήφθηκαν	Αιτήματα που αξιολογήθηκαν	Αιτήματα που εκκρεμούν
Λευκωσία	597	597	0
Λεμεσός	800	800	0
Λάρνακα	513	513	0
Πάφος	160	160	0
Αμμόχωστος	134	134	0
ΣΥΝΟΛΟ	2.204	2.204	0

1.2. Δημόσια Βοηθήματα

Μετά την ψήφιση του Νόμου που προνοεί για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών του 2014 (Ν.109(Ι)/2014), στις 11/7/2014, δεν γίνεται δεκτή η υποβολή νέων αιτήσεων για παροχή δημοσίου βοηθήματος. Η παροχή δημοσίου βοηθήματος συνεχίζεται μόνο στις περιπτώσεις ατόμων που ήδη λάμβαναν το βοήθημα και εξακολουθούν να πληρούν τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, μέχρι την εξέταση της αίτησής τους για παροχή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και λήψη σχετικής απόφασης.

1.3. Κοινωνικές Υπηρεσίες σε αλλοδαπούς

Κατά το 2017, παραχωρήθηκε συνολικό ποσό ύψους περίπου €2.648.647 σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν το καθεστώς του αιτητή πολιτικού ασύλου, αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα, συμπληρωματικής προστασίας και για ανθρωπιστικούς λόγους. Με βάση τη Γνωστοποίηση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 18/7/2013, για παροχή Υλικών Συνθηκών Υποδοχής των Αιτητών

Διεθνούς Προστασίας, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 19/7/2013, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας παρέχουν υλικές συνθήκες υποδοχής στους αιτητές διεθνούς προστασίας (υπηκόους τρίτων χωρών με καθεστώς αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους), για τους οποίους δεν υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης των υλικών συνθηκών υποδοχής σε Κέντρα Υποδοχής ή/και Φιλοξενίας, διαμένουν στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές και πληρούν τόσο οι ίδιοι όσο και τα μέλη της οικογένειας τους συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για κάλυψη των υλικών συνθηκών υποδοχής από 19/7/2013 παραχωρείται στους αιτητές διεθνούς προστασίας βοήθεια για τα είδη τροφής, ρουχισμού και υπόδησης με δελτία, τα οποία είναι εξαργυρώσιμα από αριθμό Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Η βοήθεια που παραχωρείται στη βάση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και με έντυπο που δημοσιεύτηκε με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με τον Κανονισμό 14 των περί Προσφύγων (Συνθήκες Υποδοχής Αιτητών) Κανονισμών του 2005 έως 2013 αφορά τα ακόλουθα ποσά:

Πίνακας 4.2: Βοήθεια που Παραχωρείται Μηνιαία στους Αιτητές Διεθνούς Προστασίας (με δελτία)

Αριθμός μελών νοικοκυριού	Τροφή, ρουχισμό & υπόδηση (με δελτία)	Επίδομα ενοικίου	Έξοδα ηλεκτρισμού, ύδρευσης, μικροέξοδα	Σύνολο βοήθειας
1	€150,00	€100,00	€70,00	€320,00
2	€225,00	€100,00	€95,00	€420,00
3	€300,00	€150,00	€130,00	€580,00
4 και άνω	€375,00	€200,00	€160,00	€735,00

2. Διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά καθώς και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο πολιτικών για την οικογένεια

2.1. Συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς την οικογένεια

Στο πλαίσιο της επιδίωξης για στήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας και για προστασία του παιδιού από φυσικούς και ηθικούς κινδύνους, συνεχίζεται η παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα. Μέχρι το τέλος του 2017, ήταν σε ενέργεια 2.435 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας για στήριξη οικογενειών με ανήλικα παιδιά και 470 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας με ενήλικα άτομα.

Πίνακας 4.3: Περιπτώσεις Οικογενειακής Συμβουλευτικής - 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Προληπτική Εργασία				
α) Παιδιά	2.175	1.065	805	2.435
β) Ενήλικες	384	289	203	470
Πρόληψη/ Αντιμετώπιση Βίας στην Οικογένεια				
α) Παιδιά	110	350	267	193
β) Ενήλικες	325	513	218	620
ΣΥΝΟΛΟ	3.434	2.612	1.923	4.123

2.2. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Παραβατικότητας

Ο θεσμός της αποποινικοποίησης της μεταχείρισης ανήλικων παραβατών, που λειτουργεί από το 1977, έδωσε την ευκαιρία στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να εντοπίσουν αρκετές περιπτώσεις παιδιών και των οικογενειών τους, που χρήζουν συμβουλευτικής βοήθειας. Συνέβαλε, επίσης, στην αποφυγή της παρουσίασης των ανήλικων παραβατών ενώπιον του Δικαστηρίου με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν στη διάρκεια του 2017 να επιτηρούν ανήλικα και ενήλικα άτομα για τα οποία έχουν εκδοθεί διατάγματα κηδεμονίας από το Δικαστήριο. Πολλά από αυτά έχουν ως όρο την παροχή, από τους παραβάτες, Κοινοτικής Εργασίας χωρίς Αμοιβή. Ο θεσμός αυτός εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και Δήμους/Κοινοτικά Συμβούλια, με βάση τον περί Κηδεμονίας και Άλλων Τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμο 1996 (Ν.46(Ι)/96). Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της διεύρυνσης των χώρων παροχής κοινοτικής εργασίας χωρίς αμοιβή, συνεχίστηκε η συνεργασία με αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που επέδειξαν ενδιαφέρον για αξιοποίηση των Κηδεμονευομένων που καλούνται να παρέχουν Κοινοτική Εργασία χωρίς Αμοιβή.

Κατά το 2017, συνεχίστηκε από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας η ετοιμασία εκθέσεων για ποινικές υποθέσεις, προς τα Δικαστήρια, μετά από αίτημά τους, τόσο για ανήλικους όσο και για ενήλικες (Πίνακας 4.2, σελ. 194).

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στους πιο κάτω Πίνακες:

Πίνακας 4.4: Ποινικές Υποθέσεις προς τα Δικαστήρια

Ηλικία	Παραπομπές από Αστυνομία			Ερευνήθηκαν	Εκκρεμοί 31/12/2017
	Από το προηγούμενο έτος	Νέες	Σύνολο		
Παιδιά μέχρι 14 χρόνων	3	15	18	13	5
Νεαρά πρόσωπα 14-16 χρόνων	70	125	195	152	43
ΣΥΝΟΛΟ	73	140	213	140	73

Πίνακας 4.5: Περιπτώσεις Κηδεμονευτικής Επίβλεψης Ανήλικων/Ενήλικων και Διατάγματα Επίβλεψης (95/72) 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέα Διατάγματα	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Ανήλικοι	164	104	134	134
Ενήλικες	249	179	163	265
Διατάγματα Επίβλεψης 95/72	203	9	160	52
ΣΥΝΟΛΟ	616	292	457	451

Πίνακας 4.6: Παραβατικότητα Ανήλικων & Ενήλικων που Παραπέμφθηκαν από το Δικαστήριο για Ετοιμασία Έκθεσης - 2017

	Από προηγούμενο έτος	Νέες περιπτώσεις	Σύνολο Νέων και Περιπτώσεων που εκκρεμοί	Ετοιμάστηκαν	Εκκρεμοί
Ανήλικοι	8	120	128	112	16
Ενήλικες	349	2.690	3.039	2.453	586
ΣΥΝΟΛΟ	357	2.810	3.167	2.565	602

2.3. Υιοθεσίες

Ο βασικότερος στόχος του προγράμματος υιοθεσιών είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων και του καλύτερου συμφέροντος του προς υιοθεσία παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση τον περί Υιοθεσίας Νόμο (Ν.19(Ι)/95), είναι αρμόδιες να μελετούν την καταλληλότητα των ατόμων που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν και να διασφαλίζουν τα συμφέροντα των παιδιών. Στοιχεία που αφορούν τις αιτήσεις για υιοθεσίες παρατίθενται στους πιο κάτω πίνακες:

Πίνακας 4.7: Αιτητές/Μελέτες Καταλληλότητας – Προτεινόμενοι Επιμελητές – Εθνικές Υιοθεσίες 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Συμπλήρωση υιοθεσίας/μελέτης	Έληξαν Διαφορετικά	Υπόλοιπο την 31/12/2017
Αιτητές / Μελέτες Καταλληλότητας Ν.19(1)95	100	82	60	17	105
Προτεινόμενοι Επιμελητές	7	24	15	6	10
Εθνικές Υιοθεσίες	40	65	45	7	53

Πίνακας 4.8: Διακρατικές Υιοθεσίες Ν.26 (III)/94 - 2017

Από το προηγούμενο έτος	Νέες Αιτήσεις	Περιπτώσεις σε ενέργεια για τις οποίες στάληκαν τα έγγραφα στο εξωτερικό	Περιπτώσεις σε ενέργεια οι οποίες έφεραν παιδί στην Κύπρο	Περιπτώσεις για τις οποίες ολοκληρώθηκε η επίβλεψη	Σε ενέργεια την 31/12/2017
25	15	5	0	21	19

2.4. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια

Το πρόγραμμα αυτό παρέχει στο ανήλικο και στο ενήλικο θύμα το δικαίωμα για βοήθεια, στήριξη και προστασία, προκειμένου να ενισχυθεί και να αντιμετωπίσει τη βία που δέχεται. Το πρόγραμμα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στην κακοποίηση–παραμέληση ανηλίκων, προασπίζοντας τα δικαιώματα των παιδιών και δίδοντάς τους δίοδο πρόσβασης σε υπηρεσίες για εξασφάλιση βοήθειας.

Στο τέλος του 2017 έτυχαν χειρισμού 485 περιπτώσεις βίας στην οικογένεια, από τις οποίες 267 αφορούσαν παιδιά και 218 ενήλικα μέλη της οικογένειας. Τέλος του έτους υπήρχαν σε ενέργεια 813 περιπτώσεις, από τις οποίες 193 ήταν περιπτώσεις βίας κατά παιδιών και 620 αφορούσαν περιπτώσεις βίας κατά ενήλικων μελών της οικογένειας (βλ. πίνακα στην παράγραφο 2.1).

2.5. Προστασία του παιδιού από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση

Βάσει του περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου του 2014 και του περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμου του 2014, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν σημαντικό ρόλο στο συντονισμό των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών σε υποθέσεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, με στόχο την αποφυγή επαναθυματοποίησης του παιδιού και τη διασφάλιση του συμφέροντός του.

Βάσει της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας 2016-2019, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21/3/2016, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας δημιούργησαν το Σπίτι του Παιδιού, ένα πολυθεματικό κέντρο φιλικό προς το παιδί, με επιδότηση της μη κυβερνητικής οργάνωσης Hope for Children μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσοнос Σημασίας και σε συνεργασία με άλλα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Υπουργείο Υγείας και Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού).

2.6. Γονική Μέριμνα

Η διασφάλιση του συμφέροντος των παιδιών όταν αυτά βιώνουν την αντιδικία ως προς τα θέματα επιμέλειας / επικοινωνίας αποτελεί πρωταρχικό στόχο του προγράμματος Γονικής Μέριμνας. Το Οικογενειακό Δικαστήριο ζητά από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας την υποβολή έκθεσης για τη διερεύνηση των οικογενειακών και άλλων συνθηκών των εμπλεκόμενων παιδιών και τον προσδιορισμό του συμφέροντός τους. Στη διαδικασία αυτή, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να πληροφορηθούν για οτιδήποτε τα αφορά, να εκφράζουν την άποψή τους ελεύθερα ενώ τους παρέχεται η δυνατότητα να ακουστούν. Σχετικά στοιχεία περιπτώσεων παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα.

Πίνακας 4.9: Γονική Μέριμνα 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Γονική Μέριμνα*	440	395	430	405

* Οι περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμοι του 1990 έως 2008

2.7. Προστασία θυμάτων που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας σε συνεργασία με άλλες Κρατικές Υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα αναγνωρισμένα θύματα που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, με βάση τις πρόνοιες του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμο του 2014 (Ν.60(Ι)/2014).

Συγκεκριμένα, τα θύματα τυγχάνουν ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους, συναισθηματικής και πρακτικής στήριξης περιλαμβανομένης της δικτύωσης με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες (Υπηρεσίες Υγείας, Τμήμα Εργασίας κ.ά.) και μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να καλυφθούν σφαιρικά οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν.

Πέραν του Κρατικού Καταφυγίου Γυναικών-Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης, τα θύματα βοηθούνται ώστε να εξασφαλίζουν ένα ασφαλές χώρο διαμονής.

2.8. Προστασία Ασυνόδευτων (αλλοδαπών) Ανηλίκων

Η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ενεργεί ως κηδεμόνας των ασυνόδευτων ανηλίκων,

μόλις εντοπιστούν στη Δημοκρατία, με στόχο την προστασία, τη φροντίδα και την ενδυνάμωση για την ομαλότερη αποκατάστασή τους. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες ή σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας.

Πίνακας 4.10: Παιδιά υπό Φροντίδα και Μέθοδος Μεταχείρισης 2017 – Ασυνόδευτοι Ανήλικοι

Τρόπος μεταχείρισης	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια	41	51	18	74
Πλαίσια ασυνόδευτων ανήλικων	147	199	203	143
ΣΥΝΟΛΟ	188	250	221	217

3. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, ή επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας.

3.1. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, προχώρησε το 2017 στην παροχή των Κρατικών Ενισχύσεων εφαρμόζοντας, μετά από οδηγίες και του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, τον Κανονισμό 360/2012 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση 2012/21 για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος και στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων.

Στα πλαίσια αυτά παραχωρήθηκε οικονομική στήριξη υπό τύπο κρατικής ενίσχυσης για την ίδρυση, λειτουργία ή επέκταση σχετικών προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και αφορούν προγράμματα όπως Στέγες Ηλικιωμένων, Βρεφοπαιδοκομικούς Σταθμούς, Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, προγράμματα για άτομα με αναπηρία κ.α.

Κατά το 2017 παραχωρήθηκαν ενισχύσεις συνολικού ύψους €7.546.548,89 (Πίνακας 4.3, σελ. 195). Συνολικά έλαβαν κρατική ενίσχυση 155 φορείς, για τη λειτουργία 241 προγραμμάτων.

3.2. Επιθεωρήσεις προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που καθορίζει κατώτατα επίπεδα λειτουργίας προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν και κατά το 2017 την επιθεώρηση Παιδοκομικών Σταθμών, Κατ' οίκον Παιδοκόμων, Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, Στεγών Ηλικιωμένων και Κέντρων Ενηλίκων. Με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ετοιμάστηκαν αναθεωρημένα προσχέδια τροποποιητικών Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Παιδοκομικών Σταθμών, των Κατ' Οίκον Παιδοκόμων, των Κέντρων

Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών και των Ιδρυμάτων Παιδικής Προστασίας. Επίσης, ολοκληρώθηκαν τα προσχέδια τροποποιητικού Νόμου και Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων, καθώς και του περί Παίδων Νόμου (Κεφ. 352). Από το 2014 έγιναν οι σχετικές διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υποβλήθηκαν στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Στοιχεία σχετικά με τη Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών και τις Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες παρατίθενται στον Πίνακα 4.1, (σελ. 193).

Σε ό,τι αφορά στον εκσυγχρονισμό Νομοθεσιών, το προσχέδιο Νόμου με τίτλο «Ο Νόμος που προβλέπει για την επιμέλεια και προστασία παιδιών και για συναφή και παρεμφερή θέματα με αυτά, καλύπτει όλο το φάσμα της προστασίας του παιδιού και ρυθμίζει τα επίπεδα λειτουργίας των υπηρεσιών προς τα παιδιά με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο. Οι σχετικές διαβουλεύσεις για το νομοσχέδιο ολοκληρώθηκαν το 2014 και υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

3.3. Υπηρεσίες Φροντίδας για Ηλικιωμένους

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και αναπήρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τον περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Επίσης, για διασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προώθησαν την ετοιμασία «Όρων και Προϋποθέσεων ΔΥΚΕ για Παροχή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Φροντίδας», ενώ επεξεργάστηκαν και απέστειλαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο Νομοσχέδιο και σχετικούς Κανονισμούς για την Παροχή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Φροντίδας.

4. Θέματα που αφορούν τις Κρατικές Ιδρυματικές Υπηρεσίες

4.1. Ιδρυματική Φροντίδα

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας λειτουργούν παγκύπρια 28 Ιδρύματα με σκοπό την παροχή φροντίδας και προστασίας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, καθώς και Ιδρύματα με στόχο την ενίσχυση και συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Από αυτά, 10 αφορούν την παιδική και εφηβική προστασία, 3 την παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους, 8 την παροχή φροντίδας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, 6 τις υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας και 1 την παροχή προστασίας σε θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

4.2. Παιδιά υπό Φροντίδα

Η νομοθεσία δίνει το δικαίωμα στον Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναλαμβάνει τη φροντίδα παιδιών που έχουν ανάγκη προστασίας και φροντίδας, μέσω της τοποθέτησής τους σε ανάδοχες οικογένειες ή σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας. Η ανάληψη της φροντίδας ενός παιδιού, μπορεί να συνεχίσει μέχρι την ενηλικίωσή του, όμως απώτερος στόχος είναι η επανένωσή του, το συντομότερο δυνατόν, με την οικογένειά του, αφού πρώτα βοηθηθούν οι γονείς ώστε να βελτιώσουν τις

συνθήκες τους και το οικογενειακό τους περιβάλλον, σε βαθμό που να διασφαλίζεται για το παιδί με την επιστροφή του στην οικογένειά του, η προστασία, η φροντίδα και η ομαλή του ανάπτυξη. Σχετικά στοιχεία φαίνονται στους πιο κάτω πίνακες:

Πίνακας 4.11: Παιδιά που Λήφθηκαν υπό τη Φροντίδα της Διευθύντριας 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέα Διατάγματα	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Ο περί Παιδίων Νόμος Κεφ. 352 - Άρθρα 63 και 64	1	0	0	1
Ο περί Παιδίων Νόμος Κεφ. 352-Άρθρο 3	49	0	23	26
Ο περί Παιδίων Νόμος Κεφ. 352 -Άρθρο 4	14	0	5	9
Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 2000. (Ν. 119(I)/2000) – Άρθρο 21	67	84	103	48
Ο περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμος Ν. 216/90 – Άρθρο 18	120	27	31	116
Ο περί Προσφύγων Νόμος του 2000 (6(I)/2000) – Άρθρο 10	116	119	110	125
ΣΥΝΟΛΟ	367	230	272	325

Πίνακας 4.12: Παιδιά υπό Φροντίδα και Μέθοδος Μεταχείρισης 2017

Τρόπος μεταχείρισης	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια	163	50	42	171
Ιδρυματική Περιθαλψη	204	159	209	154
ΣΥΝΟΛΟ	367	209	251	325

Πίνακας 4.13: Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιού 2017

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2017
Ιδιωτικά τοποθετημένα παιδιά σε ανάδοχες οικογένειες	2	0	1	1
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ανάδοχη οικογένεια	0	0	0	0
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ιδρύματα	0	10	7	3

4.3. Σχέδιο Οικονομικής Ενίσχυσης Πρώην Παιδιών υπό Φροντίδα μετά τα δεκαοκτώ τους χρόνια

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, μέσω των προνοιών του Σχεδίου, στηρίζουν οικονομικά τα άτομα άνω των δεκαοκτώ, που ως παιδιά ήταν υπό τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας, για κοινωνική και επαγγελματική αποκατάστασή τους στο κοινωνικό σύνολο. Το Σχέδιο παρέχει τη δυνατότητα επαγγελματικής κατάρτισης, φοίτησης σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα, αγορά επαγγελματικού εξοπλισμού και αγορά οικιακού εξοπλισμού. Το 2017 παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια από το Σχέδιο σε 23 πρώην παιδιά υπό φροντίδα με συνολική δαπάνη ύψους €49.796,93 σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

5. Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ως και των μέσων και εργαλείων για την επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων τους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας το 2017 διοργάνωσαν 21 εκπαιδευτικά σεμινάρια/ ημερίδες, τα οποία αφορούσαν:

- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων σχετικά με την αξιολόγηση φροντίδας δικαιούχων του ΕΕΕ και νέα εκπαίδευση στο εργαλείο ΜΟΚΑΣ
- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων, για την Προληπτική Εργασία
- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων, στα πακέτα υλοποίησης της Προληπτικής και Κοινωνικής Παρέμβασης
- Εκπαίδευση των Μονάδων Αξιολόγησης Φροντίδας
- Εκπαίδευση των Ομάδων Αξιολόγησης Προληπτικής και Κοινωνικής Παρέμβασης
- Εκπαίδευση των Ομάδων Γονικής Μέριμνας
- Εκπαίδευση για τους Προστατευτικούς Παράγοντες (Βία)
- Ενημέρωση Λειτουργών Κοινωνικών Υπηρεσιών Κεντρικών Γραφείων για τα νέα Αναπτυξιακά Προγράμματα (Εργαλεία των ΥΚΕ)
- Ημερίδα Διαχείρισης Εφήβων για ομάδα Ιδρυματικών Λειτουργών για το Ξενοίκιο Αγοριών
- Ενημέρωση για τους όρους λειτουργίας των Συμβουλευτικών προγραμμάτων (ΜΚΟ/Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης)
- Εκπαίδευση του Κλιμακίου Διαχείρισης Υπερπληρωμών
- Εκπαίδευση για τις Κρατικές Ενισχύσεις 2017 σε προγράμματα κοινωνικής φροντίδας που λειτουργούν από ΜΚΟ και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Ενημερώσεις Λειτουργών Κοινωνικών Υπηρεσιών /Προϊστάμενων /Κατ' Οίκον Φροντιστών /Λειτουργών Αρχείου και Λογιστηρίου για το νέο Έργο των ΥΚΕ «Προϊκα του Μωρού»
- Ημερίδα για τα Κρατικά Ιδρύματα σχετικά με τη συμμετοχή Επαρχιακών Λειτουργών Ευημερίας, Συντονιστών Κρατικών Ιδρυμάτων και Ιδρυματικών Λειτουργών 1^{ης} τάξης

Ενημέρωση των Λειτουργών των Αρχείων παγκύπρια για τις νέες διαδικασίες μετά την εισαγωγή συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (e-OASIS)

Το 2017 συνολικά 290 Λειτουργοί Κοινωνικών Υπηρεσιών παρακολούθησαν 44 σεμινάρια που διοργάνωσαν άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και άλλοι Φορείς ενώ ταυτόχρονα 4 Λειτουργοί συμμετείχαν σε Σεμινάρια/Συνέδρια στο εξωτερικό.

Εντός του 2017, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ανέπτυξαν και έθεσαν σε εφαρμογή τα πιο κάτω εργαλεία:

- Μεθοδολογικός Οδηγός Αξιολόγησης και Υλοποίησης Προληπτικής Παρέμβασης. ©ΥΚΕ, 2017.
- Οδηγός συνέντευξης προληπτικής αναφοράς για ενήλικες χωρίς παιδιά. ©ΥΚΕ, 2017.
- Οδηγός συνέντευξης προληπτικής αναφοράς για ενήλικες με παιδιά. ©ΥΚΕ, 2017.
- Οδηγός συνέντευξης προληπτικής αναφοράς για παιδιά. ©ΥΚΕ, 2017.
- Αξιολόγηση συνθηκών κατοικίας. ©ΥΚΕ, 2017
- Παρατήρηση διάδρασης γονιού με παιδί. ©ΥΚΕ, 2017
- Οδηγός συγγραφής έκθεσης Γονικής Μέριμνας. ©ΥΚΕ, 2017

6. Άλλες δραστηριότητες

- Συντονισμός της συνεισφοράς/θέσεων των εμπλεκόμενων Υπουργείων / Υπηρεσιών στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ), καθώς και στην Υποεπιτροπή Δεικτών της Επιτροπής αυτής.
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Σημείων Επαφής για τους Ρομά και του Ad Hoc Committee of Experts on Roma Issues (CAHROM) του Συμβουλίου της Ευρώπης και συντονισμός της συνεισφοράς / θέσεων των εμπλεκόμενων Υπουργείων / Υπηρεσιών για την υποβολή ετήσιας έκθεσης προόδου για την ένταξη των Ρομά. Τον Απρίλιο 2017 ολοκληρώθηκε από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας η υλοποίηση του Έργου που αφορούσε τη σύσταση και λειτουργία της «Κυπριακής Εθνικής Πλατφόρμας για τους Ρομά».
- Συμμετοχή στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τα Δικαιώματα των Παιδιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από την Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση, καθώς και στο πρόγραμμα PROMISE του Συμβουλίου Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας για την προώθηση πολυθεματικής συνεργασίας και δημιουργίας δομών φιλικών προς τα παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης.
- Έναρξη τον Δεκέμβριο 2017 της υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου Έργου «Προϊκα του Μωρού», το οποίο απευθύνεται σε οικογένειες που αποκτούν παιδί/ιά και αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Μέσω του σχεδίου παρέχονται στους δικαιούχους εξοπλισμός, λευκά είδη, βρεφικές πάνες και είδη προσωπικής υγιεινής και φροντίδας για μωρά.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ (ΥΚΕ)

Πίνακας 4.1: Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών και Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες 2017

Πρόγραμμα	Εγγεγραμ-μένοι το προηγούμενο έτος	Νέες αιτήσεις και εκκρεμείς	Αιτήσεις που εξετάστηκαν		Απέσυραν την αίτησή τους	Εκκρεμείς αιτήσεις 31/12/2017	Τερμάτισαν τη λειτουργία τους	Εγγεγραμ-μένοι την 31/12/2017	Αρ. Εξυπηρ. την 31/12/2017
			Εγκρίθηκαν	Απορρίφθηκαν					
ΠΑΙΔΟΚΟΜΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ									
α) Ιδιωτικοί	281	92	6	0	0	86	7	280	13.422
β) Κοινοτικοί	66	18	2	0	0	16	1	67	2.832
ΣΥΝΟΛΟ	347	110	8	0	0	102	8	347	16.254
ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ									
α) Κοινοτικά	84	31	2	0	0	29	4	82	3.508
β) Ιδιωτικά	23	33	4	0	0	29	3	24	1.746
ΣΥΝΟΛΟ	107	64	6	0	0	58	7	106	5.254
ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΟΙ	47	30	9	0	0	21	3	53	175
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ	2	1	1	0	0	0	0	3	45

Πίνακας 4.2: Ανεξάρτητες Κοινωνικοοικονομικές Εκθέσεις για Υπηρεσίες/ Υπουργεία/ Αρχές/ Οργανισμούς 2017

1.	<u>ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ</u> (Νομική Υπηρεσία, Δικαστήρια κ.ά)	5.559
2.	<u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ</u> (Συμβουλευτική Επιτροπή για θέματα Στρατολογίας κ.ά)	51
3.	<u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ</u> (Φυλακές, Αστυνομία, Επιτροπή Ανακουφίσεως Παθόντων κ.ά)	337
4.	<u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ</u> (Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Α.Ξ.Ι.Κ., Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων κ.ά)	1.045
5.	<u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ</u> (Επαρχιακές Διοικήσεις, Υπηρεσία Μερίμνης, Τμήμα Μεταναστεύσεως κ.ά)	43
6.	<u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</u> (Αδασμολόγητα Αναπηρικά Αυτοκίνητα, Επίδομα Διακίνησης, Κρατικές Υποτροφίες/Δάνεια, Επιτροπή Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου κ. ά)	12
7.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (Απαλλαγή διδάκτρων κ.ά)	47
8.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ (Ψυχικά ασθενείς, θεραπεία ασθενών στο εξωτερικό κ.ά.)	2
9.	<u>ΆΛΛΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ</u> (Αρχιεπισκοπή, Δημοτικές Αρχές, Σύνδεσμος Σπαστικών και Αναπήρων Παιδιών, Αντικαρκινικός Σύνδεσμος, Σύνδεσμος Στηθικών Νοσημάτων, Σωματείο Αγώνα Κύπρου-Ελλάδας, Ταμείο Μαραθωίου Αγάπης κ.ά)	407
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ		7.503

Πίνακας 4.3: Κρατικές Ενισχύσεις ΥΕΠΚΑ 2017 σε Φορείς που Παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος στον Τομέα της Κοινωνικής Φροντίδας

	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	ΛΕΜΕΣΟΣ	ΛΑΡΝΑΚΑ	ΠΑΦΟΣ	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Στέγες Ηλικιωμένων	17 €541.000	7 €160.000	3 €94.000	----- ---	2 €65.000	29 €860.000
Βρεφο/Παιδοκομικοί Σταθμοί	26 €584.292	10 €246.000	10 €350.300	2 €61.000	8 €212.000	56 €1.453.592
Κέντρα Προστασίας /Απασ. Παιδιών	26 €418.800	17 €206.000	8 €94.000	3 €80.000	8 €94.000	62 €892.800
Κατ' Οίκον Φροντίδα /υπηρεσίες Ηλικιωμένων	1 €10.000	7 €114.000	2 €25.000	1 €10.000	1 €28.000	12 €187.000
Κέντρα Ενηλίκων	6 €71.000	2 €18.000	2 €45.000	5 €97.000	2 €31.000	17 €262.000
ΑΜΕΑ	11 €409.000	15 €1.954.000	5 €315.000	2 €64.000	3 €100.000	36 €2.842.000
ΑΜΕΑ Ανήλικα	2 €27.000	2 €224.000	— —	— —	1 €15.000	5 €266.000
Εξειδικευμένα Προγράμματα	5 €550.157	1 €3.000	— —	1 €18.000	— —	7 €571.157
Προγράμματα Ψυχοκοινωνικής Στήριξης	12 €162.000	4 €46.000	— —	1 €4.000	— —	17 €212.000
Συνολικός Αριθμός Προγραμμάτων ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	106 €2.773.249	65 €2.971.000	30 €923.300	15 €334.000	25 €545.000	241 €7.546.549